

Uitstel voor uitvoering KRW-maatregelen

Nederland gaat maximaal uitstel vragen voor de uitvoering van de maatregelen in het kader van de Kaderrichtlijn Water. Het totaal aan maatregelen blijkt namelijk vijf tot zes miljard euro te gaan kosten. Dat kan alleen opgehoest worden door de betrokken overheden als de aanpak gefaseerd gebeurt. Niet alle maatregelen kunnen voor 2015, zoals de Europese Unie voorstaat, uitgevoerd zijn. In principe mag tot drie maal vier jaar uitstel gevraagd worden, als dat maar gemotiveerd gebeurt. In de Decemhernota 2006 stond oorspronkelijk 2,5 miljard euro opgenomen voor de KRW, maar in het definitieve stuk dat door de ministerraad op 15 december jl. is besproken, was het bedrag eruit gehaald.



Gemeenten moeten de komende jaren veel geld gaan steken in het watersysteem. Ondergelopen singels in het centrum van Rotterdam.

Eén en ander bleek tijdens een congres van Studiecencentrum voor Bedrijf en Overheid over de actuele wet- en regelgeving op watergebied op 20 december in Vlaardingen. Daar sprak onder andere procesmanager KRW Rijn-West, Rob Immink. Hij ging in op de maatregelen voor een betere waterkwaliteit in Noord- en Zuid-Holland, de westelijke helft van Utrecht, het rivierengebied van Gelderland en een gedeelte van Noord-Brabant. In dit gebied is reeds voor meer dan één miljard euro aan maatregelen voorgenomen in bestaande uitvoeringsplannen. Die maatregelen moeten ervoor zorgen dat de waterkwaliteit niet verder achteruitgaat. In vrijwel alle gebieden is flinke vooruitgang mogelijk als extra emissie maatregelen worden gecombineerd met extra aanpassingen in het watersysteem. De komende jaren zullen de gemeenten het meeste geld moeten gaan inbrengen, zo verwacht Immink. Werkzaamheden met betrekking tot de riolering in zijn algemeenheid vergen namelijk de hoogste kosten.

Waterwet

Tijdens het congres kwamen alle nieuwe waterrechtlijnen en -wetten aan bod, op de op 12 december door het Europees Parlement aangenomen Grondwater-richtlijn na. In feite blijven er straks twee grote waterwetten over: de Waterwet en de Waterschapswet. De nieuwe Wet gemeente-

lijke watertaken wordt metertijd onderdeel van de Waterwet. Die Waterwet, die negen bestaande wetten gaat vervangen, kreeg veel aandacht. Volgens Jos van Dalen, programmaleider Water & Bestuur van DG Water, biedt de wet meer mogelijkheden voor integraal waterbeheer, omdat het watersysteem als geheel centraal staat (dus oppervlaktewater + grondwater + waterkeringen + oevers). Ook moet de Waterwet ervoor zorgen dat de doorwerking van waterbeleid in de ruimtelijke ordening verbetert, de bevoegdheden helderder toebedeeld worden en zowel bedrijven als burgers gemakkelijker bij de overheid (gemeente) terecht kunnen voor waterzaken (in de vorm van één loket). De Waterwet gaat vermoedelijk in 2008 in werking treden. Tot nu toe was de Tweede Kamer positief, maar nog onduidelijk is of met de nieuwe samenstelling daarin verandering optreedt. Het is ook de bedoeling dat Rijk, provincies en waterschappen tegelijkertijd om de zes jaar hun waterplannen herzien en op elkaar laten aansluiten. Wat de status van de gemeentelijke waterplannen wordt, is nog niet duidelijk. Vanwege het grote aantal gemeenten en het feit dat sommige gemeenten helemaal geen waterplan (willen) maken, wordt de noodzaak om die er ook bij te betrekken, niet zo gezien. De waterakkoorden tussen gemeenten en waterschappen worden meegenomen bij de discussie rond de Wet gemeentelijke

watertaken. Een nieuw juridisch instrument voor de waterschappen wordt de project-procedure. Bijvoorbeeld bij de aanleg van primaire waterkeringen, maar ook bij de aanleg van waterbergingsgebieden, is het straks mogelijk om buiten de autonomie van de gemeente om procedures te beginnen die de aanleg mogelijk moeten maken. Dit om een heleboel overleg met alle betrokken gemeenten te besparen. Het middel zou door de provincie ingezet kunnen worden bij waterberging in een beekdal.

Waterschapswet

Herman Havekes van de Unie van Waterschappen maakte zich tijdens zijn uitleg over de nieuwe Waterschapswet bezorgd over opnieuw geuite kritiek over het bestaansrecht van de waterschappen. Dat gebeurde half december tijdens de behandeling van de wet in de Eerste Kamer. Hij hoopte dat staatssecretaris Schultz van Haegen, die weer terug is van zwangerschapsverlof, de Eerste Kamer in januari goed van repliek kan dienen. Havekes putte in ieder geval hoop uit het rapport van Vellinga (zie pagina 7), waarin die een pleidooi houdt om de financiering van de waterkeringen weg te halen bij het Rijk en neer te leggen bij de waterschappen. (zie ook H₂O nr. 2, pag. 18 en H₂O nr. 16, pag. 12).

Wet gemeentelijke watertaken

Willem van Douwen van de gemeente Alkmaar en gemeentebambassadeur Water Rijn-West blijft positief over het ontwerp van de Wet gemeentelijke watertaken (zie H₂O nr. 18, pag. 21). Volgens Van Douwen is het goed dat de zorgplicht voor grondwater geregeld wordt. De gemeente is voortaan verplicht het onderwerp te agenderen en de burger kan niet meer van het kastje naar de muur gestuurd worden. Winst is volgens hem ook de verruiming van het rioolrecht naar een waterheffing. Elke gemeente kan de nieuwe gemeentelijke watertaken daardoor op een duidelijke wijze bekostigen. Of de opgenomen zorgplicht voor hemelwater nodig was, betwijfelt Van Douwen. Hij twijfelt ook over de doelmatigheid van afkoppelen. Afkoppelen kan ook vervuiling van straat, gebouwen en verkeer verder verspreiden. Bovendien zijn met afkoppelen flinke kosten gemoeid. Als een echt zwak punt noemde Van Douwen de afhankelijkheid van de gemeentepolitiek. Als de raad van een bepaalde gemeente er weinig voor voelt om de rioolheffing op te schroeven, zullen de benodigde rioleringswerkzaamheden én de nieuwe watertaken van de gemeenten ook in het gedrang komen.

Miljarden extra nodig voor waterbeheer

Voor zowel de verbetering van de waterkwaliteit in Nederland als het voorkomen van wateroverlast is tot het jaar 2027 in totaal zo'n 14 miljard euro extra nodig, zo staat het in de Decembernota 2006 verwoord, die de ministerraad twee weken geleden naar de Tweede Kamer heeft gestuurd.

Een deel van de 14 miljard euro moet worden gebruikt om de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater te verbeteren en te voldoen aan de eisen van de Kaderrichtlijn Water. De rest van het geld is bestemd voor de uitvoering van de agenda Waterbeheer 21ste eeuw.

Het kabinet heeft besloten de maatregelen voor het verbeteren van de waterkwaliteit te faseren tot 2027 in plaats van 2015. Hierdoor worden de kosten gespreid. De maatregelen ter beperking van wateroverlast moeten wel uiterlijk 2015 worden uitgevoerd, vindt het kabinet.

De Decembernota is de tweede nota in een serie van drie. Deze nota's geven de stand van zaken weer met betrekking tot de stroomgebiedsbeheersplannen die waterbeheerders in het kader van de KRW moeten maken.

Agenda Waterveiligheid

De Tweede Kamer ontving van de Ministerraad ook de agenda Waterveiligheid 21ste eeuw. Het doel hiervan is het actualiseren van preventiebeleid, zodat grootschalige overstromingen worden voorkomen.

Daarnaast wordt in de agenda aandacht gevraagd voor het beperken van overstromingsschade en voor waterveiligheidsbewustzijn. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, de Unie van Waterschappen en het Interprovinciaal Overleg zijn inmiddels gestart met de tweede fase van Veiligheid Nederland in Kaart, een grootschalige studie naar de kansen op en gevolgen van overstromingen. De komende periode wordt de dialoog over waterveiligheid intensief voortgezet. Waar nodig wordt aanvullend onderzoek gedaan. Eind 2008 worden de resultaten van deze verkenning naar de Tweede Kamer gestuurd en wordt de agenda Waterveiligheid 21ste eeuw nader uitgewerkt.